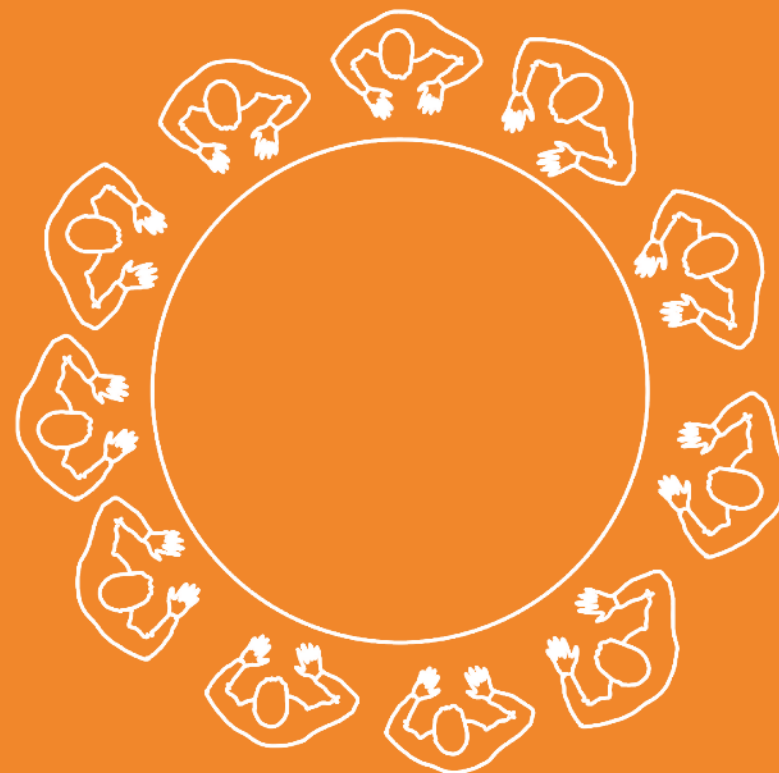

linia tematyczna
MIASTO OBYWATELI I WSPÓŁPRACY

Co w trawie piszczy? Wykorzystanie wyników badań ankietowych w budowaniu relacji z mieszkańcami i interesariuszami

15 kwietnia 2025, w godz. 10:00-11:30 ONLINE

POLSKO-SZWAJCARSKI Program Rozwoju Miast

Webinar prowadzony przez doradców ZMP w ramach Projektu (Komponentu) Predefiniowanego pn. „Wsparcie miast w efektywnym wykorzystaniu Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy” w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast dofinansowane przez Fundusze Szwajcarskie wspierające zmniejszanie różnic gospodarczych i społecznych w Unii Europejskiej i budżet państwa.

Webinar prowadzą:

Joanna Sikorska

Andrzej Sobczyk

Wojciech Zarzycki

Program edukacyjny w tej fazie Programu

- Program edukacyjny koncentruje się na dwóch kluczowych formach wsparcia: cyklu webinarów oraz warsztatach stacjonarnych, które zostaną zrealizowane w 16 lokalizacjach na terenie Polski.
- Ponadto odbędą się także seminaria online pn. Forum Rozwoju Lokalnego, konferencja adresowana do miast-finalistów i warsztaty z partnerem szwajcarskim. Działać będzie Baza Wiedzy na stronie www.wsparciemiast.pl oraz Centrum Konsultacyjne.
- Realizacja planu działań edukacyjnych obejmuje okres od rozpoczęcia oceny Wstępnych Propozycji Projektu do momentu podpisania umów o dofinansowanie z miastami laureatami.
- Fundamentem programu edukacyjnego pozostają webinary, których zaplanowano ponad 40, uporządkowanych w 7 liniach tematycznych.
- Webinary są dostępne dla kadry samorządowej ze wszystkich 139 miast uczestniczących w inicjatywie, niezależnie od statusu złożenia Wstępnej Propozycji Projektu (WPP).
- Uczestnicy, którzy wezmą aktywny udział w określonej liczbie webinarów, otrzymają formalne zaświadczenie potwierdzające udział w szkoleniach.

Miasto obywateli i
współpracy

Miasto zielone

Miasto
przedsiębiorcze

Miasto dostępne

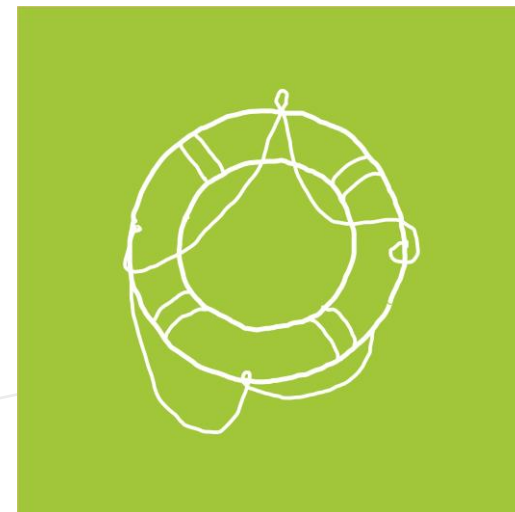
Miasto kompetencji
i rozwoju

Miasto w działaniu

Miasto bezpieczne
i odporne

Miasto obywateli i współpracy

1. **Komunikacja z mieszkańcami na poziomie lokalnym.**
2. Metody integracji planu komunikacji z polityką miejską i codziennymi obowiązkami pracowników samorządowych.
3. Role i odpowiedzialność osób prowadzących dialog z mieszkańcami.
4. Tworzenie sieci nieoczywistych partnerów dialogu.
5. Techniki mediacji w tematach „zapalnych”.

Agenda dzisiejszego webinaru:

1.	Wprowadzenie: wstęp, przywitanie gości, prezentacja prowadzących	10:00 – 10:05
2.	Omówienie badania liderów (zasad interpretacji badań ankietowych, sposoby prowadzenia dalszego dialogu z liderami)	10:05 – 10:20
3.	Omówienie badania przedsiębiorców (zasad interpretacji badań ankietowych, sposoby prowadzenia dalszego dialogu z przedsiębiorcami)	10:20 – 10:35
4.	Omówienie badania młodzieży (zasad interpretacji badań ankietowych, sposoby prowadzenia dalszego dialogu z młodzieżą)	10:35 – 10:50
5.	WARSZTAT - scenariusz debaty z młodzieżą	10:50 – 11:20
6.	podsumowanie, promocja centrum konsultacyjnego i pytania	11:20 – 11:30

Kontynuacja webinaru:

Zapraszamy szczególnie na dwa webinary ściśle powiązane
z **linią tematyczną „Miasto obywateli i współpracy”**

- Partycypacja w procesie nieinwestycyjnym (KPP) - 24.06.2025
- Od zapobiegania niepokojom do współdecydowania - 23.09.2025

Link do artykułu powiązanego z tym webinarzem: <https://wsparciemiast.pl/co-w-trawie-piszczy/>

Cel webinaru i korzyści z uczestnictwa w nim:

- Celem webinaru jest wsparcie miast w maksymalnym wykorzystaniu wyników badań ankietowych, w tym na potrzeby utrzymania relacji z interesariuszami oraz podtrzymania ich zaangażowania w projektach miasta.
- Uczestnicy dowiedzą się:
 - Jak analizować wyniki badań społecznych w praktyczny sposób, aby trafnie interpretować dane i wyciągać wnioski.
 - W jaki sposób wykorzystać wyniki badań młodzieży, liderów społeczności lokalnej oraz przedsiębiorców do planowania działań na rzecz rozwoju miasta.
 - Jak skutecznie stosować wyniki badań w dialogu z mieszkańcami i interesariuszami.
 - W jaki sposób poprawić komunikację i podejmować trafniejsze decyzje na rzecz społeczności lokalnej.

Część 1.

- Omówienie badania liderów

Wojciech Zarzycki

Badanie liderów.. czyli kogo?

- Liderzy administracji (wójt, burmistrz, wyższy urzędnik JST, kierownicy instytucji współpracującej z JST, itp.).
- Liderzy gospodarki (przedsiębiorca, członek kierownictwa firmy, menadżer, przedstawiciel otoczenia gospodarczego itp.).
- Liderzy sektora społecznego (lider organizacji społecznej, fundacji, stowarzyszenia, znany społecznik).
- Liderzy opinii (ksiądz, dziennikarz, popularny bloger, inny lokalny autorytet- lider opinii).

Podział na grupy respondentów

Łączna liczba respondentów: **465 osób**

- **Lider administracji** (wójt, burmistrz, urzędnik, kierownik jednostki organizacyjnej miasta)
– **224 osób (48,2%)**.
- **Lider sektora społecznego** (lider organizacji społecznej, aktywista, społecznik)
– **121 osób (26%)**.
- **Lider gospodarki** (przedsiębiorca, członek kierownictwa firmy, menadżer)
– **82 osób (17,63%)**.
- **Osoba indywidualna o dużym autorytecie / oddziaływaniu na opinię lokalnej społeczności** (dziennikarz, bloger, ksiądz itp.) – **38 osób (8,17%)**.

O co pytaliśmy w badaniach liderów?

- Ogólna opinia o mieście
- Wymiar gospodarczy i środowiskowy:
 - Prowadzenie działalności gospodarczej.
 - Sytuacja na rynku pracy.
 - Sieć drogowa.
 - Transport publiczny (opcjonalnie).
 - Jakość środowiska naturalnego.

O co pytaliśmy w badaniach?

- Wymiar społeczny
 - Poziom bezpieczeństwa.
 - Usługi edukacyjne.
 - Usługi związane z kulturą.
 - Usługi związane ze sportem i rekreacją.
 - Usługi w obszarze pomocy społecznej.
 - Opieka zdrowotna.

O co pytaliśmy?

- Opinia nt. zarządzania miastem i koncepcja rozwoju miasta
 - Ocena działania władz samorządowych.
 - Ważne/strategiczne przedsięwzięcia (pytanie otwarte).
 - Kluczowe decyzje do podjęcia w sprawie (proponowana lista).
- Metryczka: płeć, wykształcenie, wiek, kategoria liderów

Kluczowe kategorie zgłoszonych problemów:

1. **Brak miejsc pracy i niskie zarobki – 21%**
 - Brak nowych zakładów pracy.
 - Konieczność dojazdów do innych miast.
 - Monokultura przemysłowa.
 - Ubogi rynek pracy dla młodych ludzi.
 - Brak dobrze płatnych miejsc zatrudnienia.

2. **Problemy z infrastrukturą drogową i komunikacyjną – 18%**
 - Zły stan dróg i chodników.
 - Brak odpowiedniego oznakowania.
 - Przeciągające się remonty.
 - Niewystarczająca komunikacja miejska i międzymiastowa.
 - Brak połączeń kolejowych.

Kluczowe kategorie problemów w badaniach:

3. Problemy demograficzne i odpływ młodych mieszkańców– 15%

- Starzejące się społeczeństwo.
- Brak perspektyw dla młodych ludzi.
- Wyjazdy na studia i brak powrotów do rodzinnych miast.
- Niska aktywność społeczna.

4. Braki w infrastrukturze miejskiej – 13%

- Brak kanalizacji w niektórych rejonach.
- Niedostateczna liczba mieszkań.
- Słaba infrastruktura hotelowa i gastronomiczna.

Kluczowe kategorie problemów:

5. Problemy ze służbą zdrowia – 12%

- Niedostateczna liczba lekarzy i specjalistów.
- Długi czas oczekiwania na wizyty.
- Brak opieki geriatrycznej i rehabilitacyjnej.
- Problemy z organizacją służby zdrowia.

6. Zanieczyszczenie powietrza i problemy środowiskowe – 9%

- Słaba jakość powietrza.
- Brak rozwiniętej gospodarki odpadami.
- Problemy z wymianą starych pieców.
- Słabo rozwinięta sieć gazownicza.

Kluczowe kategorie zgłaszanych problemów w badaniach liderów:

7. Problemy z miejscami parkingowymi – 7%

- Niewystarczająca liczba parkingów.
- Brak parkomatów i regulacji w centrum miast.
- Zły stan parkingów.

8. Brak dostępu do kultury i rekreacji – 5%

- Niedostateczna oferta kulturalna.
- Słabo rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna.
- Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodzieży.

Kto zna wyniki badań w mieście?

- Burmistrz? Prezydent miasta?
- Odbiorcy ostateczni?
- Dyrektorzy wydziałów w urzędzie miasta?
- Kierownicy?
- Pracownicy?
- Mieszkańcy?

Czy wiedza o wynikach badań ma wpływ na realizację strategii miasta?

Ważne z punktu widzenia P-SPRM:

- Wśród celów PSPRM mamy cel V „Zaangażowanie obywatelskie i przejrzystość”. Wskazuje to na szczególną wagę tego zagadnienia w PSPRM.
- Wśród kryteriów i zasad oceny merytorycznej WPP pojawia się kryterium merytoryczne „Interesariusze, odbiorcy ostateczni oraz **partycypacja społeczna**” (p. 18.4 Regulaminu).
- Działania edukacyjne na etapie opracowania KPP obejmują m.in. „cele partycypacji w działaniach, identyfikacja grup docelowych oraz dobór form partycypacji” (p. 26.3 Regulaminu).

Część 2.

- Omówienie badania
Przedsiębiorców.

Andrzej Sobczyk

Badanie przedsiębiorców.. czyli kogo?

- Badanie ilościowe kierowane do przedsiębiorców lokalnych.
- Sposób dotarcia do respondentów - baza adresowa (kontaktowa).
- Dobór próby – nielosowy (sondaż opinii).
- Sposób przeprowadzenia badania – kwestionariusz ankiety w wersji on-line (CATI).

O co pytaliśmy w badaniach przedsiębiorców?

- Pytania quasi metryczkowe - pozwoliły na poznanie branży przedsiębiorstwa, czasu funkcjonowania na rynku, wielkości zatrudnienia, pozycji konkurencyjnej firmy oraz poznania czy firma ma korzenie lokalne;
- Pytania (ocena) zagrożeń dla funkcjonowania przedsiębiorstwa oraz ocena potencjalnych celów działalności.
- Pytania (opinia) przedsiębiorców na temat ogólnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej w mieście, jak oceniają aktualnie prowadzoną politykę miasta w odniesieniu do wspierania przedsiębiorczości oraz jakie znaczenie dla rozwoju i osiągnięcia sukcesu mają czynniki otoczenia lokalnego miasta.

Kwestionariusz – Warunki Rozwoju Przedsiębiorczości (WRP)

- Pomocnicze narzędzie diagnostyczne w obszarze gospodarczym miasta (ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorczości) – desk research.
- Cel - uzyskanie podstawowych informacji potrzebnych do zdiagnozowania uwarunkowań rozwoju przedsiębiorczości w mieście oraz kierunków i form działania, ważnych dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

Kwestionariusz – Warunki Rozwoju Przedsiębiorczości

- Powiązanie wyników badania ilościowego (ankieta on-line skierowana do przedsiębiorców) oraz wyników zebranych informacji z WRP.
- Duża liczba odpowiedzi negatywnych świadczy o tym, że w życiu wielu samorządów gminnych tematyka przedsiębiorczości jest nieobecna. Brakuje ukształtowanych form konsultowania tych spraw między samorządem a środowiskiem przedsiębiorców. Bardzo niewiele robi się w zakresie krzewienia ducha przedsiębiorczości, wskazywania pozytywnych przykładów i sukcesów osiągniętych w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Sposoby prowadzenia dalszego dialogu z przedsiębiorcami

- Wprowadzenie powtarzalnego systemu badania stanu przedsiębiorczości w mieście.
- Pogłębienie uzyskanych wyników poprzez badania jakościowe (IDI, FGI).
- Dyskusja wyników badania z przedstawicielami przedsiębiorców (np. rada biznesu).

Ważne z punktu widzenia P-SPRM:

Rozdział 11.1. Regulaminu Naboru...:

Celem partycypacji na etapie 2 jest przeprowadzenie konsultacji dla działań podstawowych i uzupełniających oraz uzyskanie dla nich społecznej akceptacji (...). Wskazane w WPP konkretne działania, w drugim etapie należy poddać szerokim konsultacjom z interesariuszami. (...) Podsumowanie wyników konsultacji wnioskodawca przedstawia w KPP.

Celem partycypacji na etapie 3 jest faktyczne włączenie interesariuszy w realizację działań, by uzyskać pewność, że odpowiadają one wcześniej zidentyfikowanym potrzebom. Proces partycypacji na etapie 3 będzie realizowany zgodnie z założeniami opisanymi w Kompletniej Propozycji Projektu.

Część 3.

- Omówienie badania Młodzieży (zasad interpretacji badań ankietowych, sposoby prowadzenia dalszego dialogu z młodzieżą)

Joanna Sikorska

Badania młodzieży w Polsko - Szwajcarskim Programie Rozwoju Miast

- **34** miasta, które wykonały badania młodzieży.
- Uczniowie ostatnich lub przedostatnich klas szkół ponadpodstawowych.
- **11 163** ankiety wypełnionych do końca.
- **4** obszary tematyczne: miasto jako miejsce do życia, szkoła i plany edukacyjne, praca i plany zawodowe, uczestnictwo w kulturze i aktywność społeczna.

Przykładowe wnioski, które na podstawie badań mogą wyciągnąć miasta

- Małe miasto kojarzone jest z miejscem dla starych ludzi.
- Jakość służby zdrowia jest często ważniejsza dla młodzieży niż moglibyśmy przypuszczać.
- Miasto postrzegane jest jako atrakcyjna „sypialnia”.
- Uczniowie doceniają swoich nauczycieli.
- Znaczna część uczniów zamierza po szkole uczyć się i pracować jednocześnie.
- Młodzieży brakuje często hobby, pomysłu na siebie i swoją przyszłość, działają według tradycyjnych schematów.

Badania ilościowe a badanie jakościowe

- **Badanie ilościowe** – wiemy jak jest, ale nie wiemy dlaczego.
- **Badanie jakościowe** – poznajemy narrację jednostki i jej motywacje oraz opinie, dowiadujemy się nie tylko jak jest, ale też dlaczego tak.

Ankieta i co dalej?

- Prezentacja wyników online, publikacja.
- Omówienie wniosków z Radą Młodzieżową.
- Debata z młodzieżą.
- Badania fokusowe.
- Konkursy, pikniki, inne.

Praktyczne aspekty

- Kto powinien rozmawiać z młodzieżą?
- Gdzie i kiedy?
- Co i jak prezentować?
- Jak rozmawiać o porażkach?
- Jak edukować młodzież do partycypacji?
- Jak często powtarzać badania?

W Polsko-Szwajcarskim Programie Rozwoju Miast pamiętamy:

Zwiększenie zaangażowania obywatelskiego i przejrzystości w rządzeniu to jeden z 6 najważniejszych celów Programu Szwajcarskiego.

Etap 1: Uzyskujemy społeczną akceptację dla planowanych działań.

Etap 2: Sprawdzamy, czy są one realną odpowiedzią na potrzeby społeczne, czy są wykonalne i przyniosą trwałą poprawę jakości życia mieszkańców. Zbieramy zalecenia w celu ulepszenia rozwiązań.

Etap 3: Włączamy interesariuszy w realizację działań, by uzyskać pewność, że odpowiadają one wcześniej zidentyfikowanym potrzebom.

Debata z młodzieżą

Cel ćwiczenia:

Uczestnicy webinaru wspólnie z prowadzącymi opracowywali pytania, które mogłyby posłużyć do przeprowadzenia pogłębionej debaty z młodzieżą, opartej na wynikach badań ankietowych. Dyskusja dotyczyła tego, jak skutecznie angażować młodych ludzi, zbierać ich opinie oraz odpowiadać na ich potrzeby w kontekście miasta jako przestrzeni wspólnej.

Pytania wstępne

- Co Was zaskoczyło?
- Jakie emocje wzbudziły w Was te wyniki badań (podkreślono wartość otwartego pytania o emocje – jako punktu wyjścia do pogłębionej rozmowy).
- Z którymi wnioskami się nie zgadzacie, a które uważacie za nie trafione?
- Co warto zmienić w kolejnych ankietach?
- Jakie pytania warto dodać?

Pytania o miasto jako miejsce do życia

- O czym marzycie w swoim mieście?
- Co chcielibyście tu zrealizować?
- Czego najbardziej brakuje?
- Co musi się wydarzyć, by miasto „awansowało”?
- Wg wyników dla 1/3 ankietowanych rynek pracy nie ma znaczenia w kwestii wyboru miejsca zamieszkania. Jak myślicie dlaczego tak jest?
- Jakość służby zdrowia wydaje się dla młodych ludzi ważnym aspektem - co sprawia, że tak jest?
- Wskazano, że pytania o przyszłość („co miasto powinno zrobić, abyście wrócili po studiach?”) wywołują głębokie refleksje i emocjonalne zaangażowanie.
- Czego brakuje w Mieście, żebyście mogli ocenić je bardzo dobrze (jeśli ocenili dobrze) albo dobrze (jeśli ocenili raczej źle) jeśli wspomną cechy charakterystyczne dla dużych miast: Czy wolelibyście aby Miasto rozrosło się do dużego miasta jak Wrocław czy Kraków? Jak je sobie wyobrażacie jako duże miasto. Co by je wyróżniało?

Pytania o szkołę i edukację

- Jak się Wam uczy/studiuje w mieście?
- Co zmienić w szkole?
- Jaka podstawowa zmiany musiałaby nastąpić w szkole aby była ona lepiej dostosowana do waszych oczekiwań?
- Tylko niewielka część z Was czuje, że szkoła rozwija Wasze talenty – co szkoły mogą zrobić, by to poprawić?
- Jakie wyobrażacie sobie wsparcie szkoły w zakresie doradztwa zawodowego?

Pytania o pracę i plany na przyszłość

- Gdzie widzicie siebie za kilka lat?
- Czy miasto to dobre miejsce do pracy i nauki?
- Kto w naszym mieście jest dla Was ciekawym pracodawcą?
- Praca w urzędzie – z czym się kojarzy?
- Pracownik czy pracodawca – jak się widzicie?
- Czy czujecie się dobrze przygotowani do dalszej nauki? Dlaczego tak/nie?
- Co was motywuje do wyjazdu za granicę lub do innych miast?
- Czy Miasto jest dobrym wyborem jeśli zamierza się pracować i studiować jednocześnie?

Pytania o czas wolny i aktywność społeczną

- Czy korzystacie z oferty instytucji kultury/sportu?
- Czy oferta trafia w Wasze potrzeby i zainteresowania?
- Jak oceniacie dostępność obiektów?
- Interesują Was nowe formy – e-sport, VR, itp.?
- O czym w Waszym mieście chcielibyście decydować / współdecydować?
- Jakie formy spędzania czasu wolnego są waszym zdaniem atrakcyjne ale niedostępne lub mało dostępne w Mieście?
- W jakie formie chcielibyście zabierać głos?

Komunikacja i język

- Jak najlepiej się z Wami komunikować?
- Jakie kanały są naturalne dla młodzieży?
- Jaki język raportów i ankiet jest dla Was atrakcyjny?
- Jakie formy kontaktu preferujecie?

Dodatkowe refleksje

- Potrzeba „osoby od partycypacji” w mieście
- Ryzyko spadku zainteresowania przy włączaniu młodzieży w tworzenie ankiet
- Warto mówić wspólnym językiem: MY, a nie „dorośli vs młodzi”
- Otwartość, emocje i marzenia = klucz do autentycznego dialogu

Podsumowanie

- Młodzież chce rozmawiać – dajmy im przestrzeń
- Nie bójmy się pytać o marzenia i emocje
- Język, forma i szczerść = skuteczna współpraca
- Młodzi jako współgospodarze miasta, nie tylko „respondenci”

Sesja pytań i odpowiedzi, dyskusja

Centrum Konsultacyjne – Miasto Wiedzy

Centrum Konsultacyjne Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast - pytania

Centrum Konsultacyjne oparte jest na dwóch komponentach.

- **MIASTO W DZIAŁANIU**

Komponent wspierający miasta-wnioskodawców w przygotowaniu i wdrażaniu projektu w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast. Dotyczy m.in. opracowania Kompletniej Propozycji Projektu, zasad wdrażania, sprawozdawczości, kwalifikowalności wydatków, zamówień publicznych, promocji czy współpracy bilateralnej.

- **MIASTO WIEDZY**

Komponent wspierający rozwój wiedzy poprzez rozwinięcie tematów z webinarium, szkoleń i spotkań Związku Miast Polskich.

Zapraszamy do zadawania pytań. Zwracamy uwagę, że przy każdym pytaniu **można**:

- wybrać komponent;
- **zadać pojedyncze pytanie** w każdym komponencie.

Formularz dopuszcza zadanie **maksymalnie pięciu, różnych pytań**.

Odpowiedzi przesyłane są **osobno na każde** z zadanych pytań.

* Wymagane

1. (1) Proszę wybrać komponent: *

☐ Miasto w działaniu

☒ Miasto wiedzy

Zapraszamy do wykonania lub powtórzenia badań społecznych:

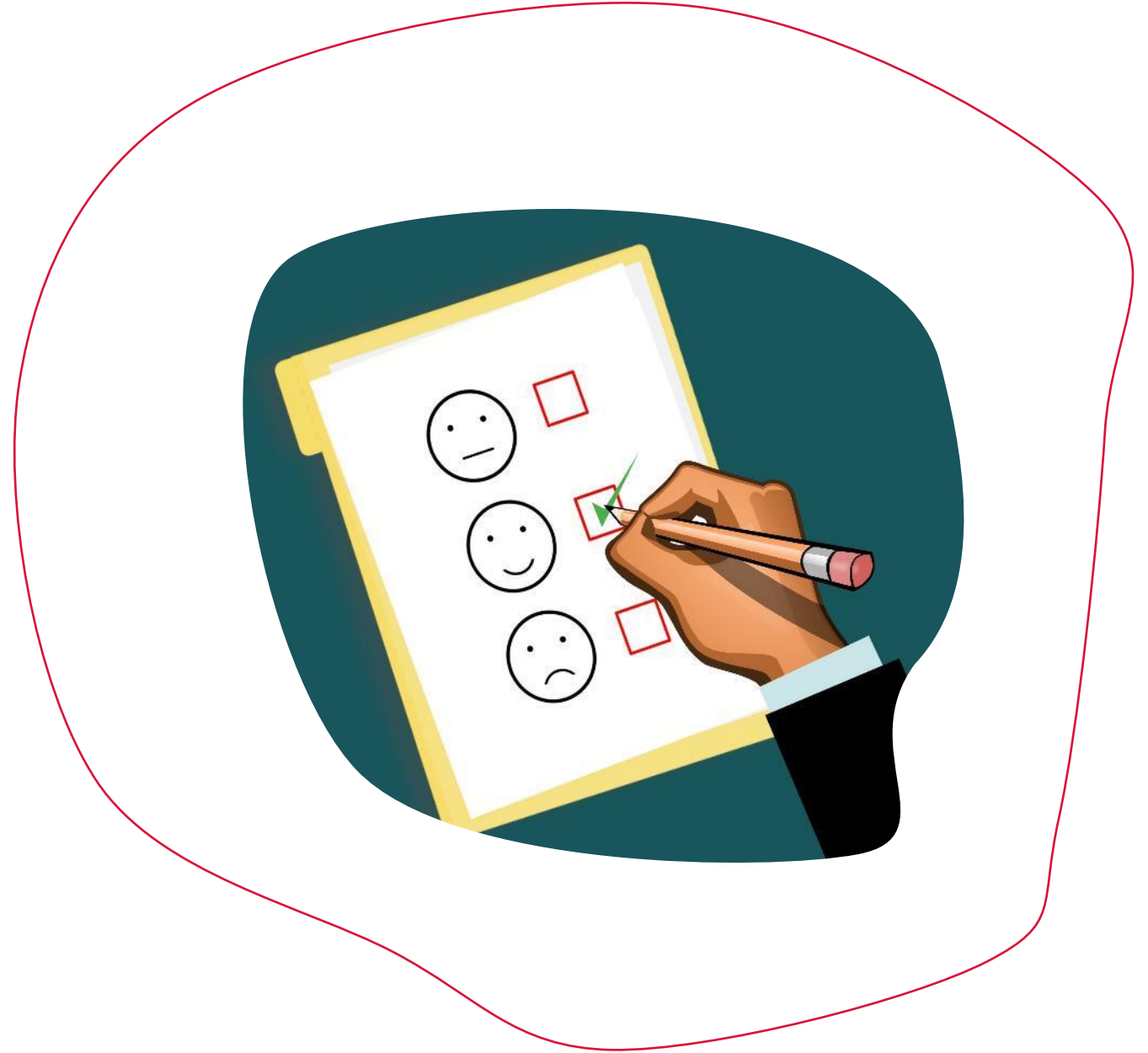
- młodzieży
- liderów
- przedsiębiorców

A także do zgłaszania pomysłów na nowe tematy badań potrzebne w Waszych miastach w ramach P-SPRM

**czas na
sprawdzenie
swojej wiedzy
samoocenę**

**link w czacie i
opisie**

**czas na ankietę
ewaluacyjną**

link w czacie

Zapraszamy szczególnie na dwa webinary powiązane z linią tematyczną **„Miasto obywateli i współpracy”**

- Partycypacja w procesie nieinwestycyjnym (KPP): 24.06.2025
- Od zapobiegania niepokojom do współdecydowania: 23.09.2025

DZIĘKUJEMY PAŃSTWU:

SZWAJCARSKO-POLSKI

Program Współpracy

Ministerstwo Funduszy
i Polityki Regionalnej

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH